

תשובות	מס' שאלה																
<p style="text-align: center;">1. <u>הבנה (20)</u></p> <p>א. טענה מרכזית ושני נימוקים (6) מאמר 1 טענה: ההכרח/ החשיבות/ הנחיצות של הניסויים בבע"ח (הקפדה על הסבל הנגרם להם). נימוקים: מספקים ידע על תרופות/ על הבנת תהליכים בגוף האדם/ ידע לפיתוח יישומים שימושיים/ מונעים פגיעה במחקר הרפואה/ מסייעים לצבירת ידע/ לומדים מהם על השתלות.</p> <p>מאמר 2 טענה: ניסוח המגדיש את הבעייתיות הכרוכה בניסויים/ הניסויים הם מוצא אחרון נימוקים: פוגעים בבע"ח וגורמים להם סבל/ סבירות ההצלחה אינה מצדיקה פגיעה/ לרבים מהניסויים מטרות מסחריות / יש מדענים הטוענים שאי אפשר להסיק ממחקר בבע"ח על מחלות האדם/ אפשר לשמור על בריאות האדם בדרכים אחרות</p> <p>ב. טענת מתנגדים אפשרית מכל מאמר והפרכתה בכל מאמר (4) מאמר 1</p> <table border="1" data-bbox="185 703 1295 1117"> <thead> <tr> <th>הפרכה</th> <th>טענת מתנגדים</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>צבירת ידע כשלעצמה היא חשובה</td> <td>ל כל הניסויים בבע"ח מניבים תוצאות מידיות, וקשה לצפות אילו מהן יסייעו באופן מעשי לאנושות</td> </tr> <tr> <td>רוב החוקרים מקפידים על מזעור הסבל לבע"ח</td> <td>החוקרים הם אנשים אכזריים המבצעים את הניסויים להנאתם</td> </tr> <tr> <td>שיעור מתנגדים זה קטן ושולי ופעילות של המתנגדים עלולה לפגוע במחקר הרפואה</td> <td>אנשים רבים מתנגדים לניסויים/ יש בארץ מחאה נגד ניסויים ולאחרונה הונחה הצעה לתיקון בחוק הניסויים</td> </tr> <tr> <td>אנשים רבים ממשיכים לחיות בזכות הניסויים.</td> <td>הניסויים בבע"ח הם אכזריים</td> </tr> </tbody> </table> <p style="text-align: center;">מאמר 2</p> <table border="1" data-bbox="185 1189 1295 1415"> <thead> <tr> <th>הפרכה</th> <th>טענת המתנגדים</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>סבירות זו אינה מצדיקה פגיעה בבע"ח.</td> <td>יש סבירות כלשהי שהניסויים יתרמו להבנת רעיון מדעי שיוביל לפיתוח יישומי שיתרום גם לאדם.</td> </tr> <tr> <td>שום חיסון נגד מחלת האיידס שהועיל לקופים לא הצליח בבני אדם.</td> <td>בלי ניסויים בבע"ח יקרסו המדע והרפואה.</td> </tr> </tbody> </table>	הפרכה	טענת מתנגדים	צבירת ידע כשלעצמה היא חשובה	ל כל הניסויים בבע"ח מניבים תוצאות מידיות, וקשה לצפות אילו מהן יסייעו באופן מעשי לאנושות	רוב החוקרים מקפידים על מזעור הסבל לבע"ח	החוקרים הם אנשים אכזריים המבצעים את הניסויים להנאתם	שיעור מתנגדים זה קטן ושולי ופעילות של המתנגדים עלולה לפגוע במחקר הרפואה	אנשים רבים מתנגדים לניסויים/ יש בארץ מחאה נגד ניסויים ולאחרונה הונחה הצעה לתיקון בחוק הניסויים	אנשים רבים ממשיכים לחיות בזכות הניסויים.	הניסויים בבע"ח הם אכזריים	הפרכה	טענת המתנגדים	סבירות זו אינה מצדיקה פגיעה בבע"ח.	יש סבירות כלשהי שהניסויים יתרמו להבנת רעיון מדעי שיוביל לפיתוח יישומי שיתרום גם לאדם.	שום חיסון נגד מחלת האיידס שהועיל לקופים לא הצליח בבני אדם.	בלי ניסויים בבע"ח יקרסו המדע והרפואה.	<p>פרק א</p> <p>1</p>
הפרכה	טענת מתנגדים																
צבירת ידע כשלעצמה היא חשובה	ל כל הניסויים בבע"ח מניבים תוצאות מידיות, וקשה לצפות אילו מהן יסייעו באופן מעשי לאנושות																
רוב החוקרים מקפידים על מזעור הסבל לבע"ח	החוקרים הם אנשים אכזריים המבצעים את הניסויים להנאתם																
שיעור מתנגדים זה קטן ושולי ופעילות של המתנגדים עלולה לפגוע במחקר הרפואה	אנשים רבים מתנגדים לניסויים/ יש בארץ מחאה נגד ניסויים ולאחרונה הונחה הצעה לתיקון בחוק הניסויים																
אנשים רבים ממשיכים לחיות בזכות הניסויים.	הניסויים בבע"ח הם אכזריים																
הפרכה	טענת המתנגדים																
סבירות זו אינה מצדיקה פגיעה בבע"ח.	יש סבירות כלשהי שהניסויים יתרמו להבנת רעיון מדעי שיוביל לפיתוח יישומי שיתרום גם לאדם.																
שום חיסון נגד מחלת האיידס שהועיל לקופים לא הצליח בבני אדם.	בלי ניסויים בבע"ח יקרסו המדע והרפואה.																
<p>א. נקודות הסכמה אחת בין שני הכותבים – להביא את ההסכמה וביסוס מכל מאמר (2)</p> <p>1. ההסכמה: יש להימנע ככל האפשר מגרימת סבל לבע"ח. ביסוס במאמר 1: "רובנו...מבצעים את הניסויים תוך הקפדה על מזעור הסבל שנגרם לבע"ח...יש בהחלט להמשיך ולפתח שיטות שיאפשרו למזער ככל האפשר...ואת הסבל (פסקה ד) ביסוס במאמר 2: בניסויים יש פגיעה בחיות וזו כשלעצמה אינה רצויה (פסקה א) / הנסיין צריך לשכנע שהניסוי מיועד להשגת מטרה חשובה כל כך, שתצדיק סבל והרג של יצורים חיים (פסקה ג)</p> <p>2. ההסכמה: לא כל הניסויים יתרמו בסופו של דבר לאדם. ביסוס ממאמר 1: לא כל הניסויים בבע"ח מניבים תוצאות שתועלתן מידית, וקשה לצפות אילו מהן יסייעו באופן מעשי לאנושות (פסקה ג) ביסוס ממאמר 2: הם יטענו שיש סבירות שהניסויים שלהם עשויים לתרום להבנת רעיון</p>	<p>2</p>																

מדעי (פסקה ד)

3. ההסכמה: טובת האדם חשובה מכול

ביסוס ממאמר 1: מאחר שטובת המין האנושי חשובה מכול יש להמשיך בניסויים בבע"ח (פסקה ד)
ביסוס ממאמר 2: הכותב טוען שבריאות בני האדם וחייהם חשובים מאוד, ואולם יש למצות תחילה דרכים שאינן פוגעות בבעלי החיים (פסקה ח)

ב. הצביעות בכל אחד מהמאמרים (4)

צביעות על פי מאמר 1

כאשר המתנגדים לניסויים בבע"ח יזדקקו לעזרה רפואית הם לא יתנגדו לקבל טיפולים שפותחו בעזרת ניסויים אלה.

צביעות על פי מאמר 2

אלה הטוענים כי "חיי אדם מקדשים הכול" ומשום כך יש להמשיך בניסויים בבע"ח אינם עושים דבר כדי לדאוג לבריאותם של בני אדם/ יש נסיינים הטוענים שבלי הניסויים המדע והרפואה יקרוסו אולם הם מסתירים את העובדה שניסויים רבים הצליחו בבעלי חיים אך לא בבני אדם/ כאשר בני אדם חולים נערכים ניסויים בבע"ח כדי להתמודד עם מחלות, בשעה שהסיבה למחלות האלה היא הניצול המופרז שלהם את הטבע ואת בעלי החיים לצורכי מאכל (לפי פסקה ט)

שלושה אמצעים רטוריים ממאמר 1, דוגמה והסבר לתרומה (4)

3

- **לשון מודלית, לשון איווי** – חשוב לדעת/ ראוי לציין/ יש להמשיך/ לא כדאי להיגרר/ חשוב לזכור – תבנית המביעה ציווי, בקשה או איסור ואזהרה. רווחת במאמרי טיעון שתכליתם להשפיע על הקורא.
- **גוף ראשון רבים** – אפילו הידע... שאנו נוטלים או נותנים לילדינו/ כל התהליכים... שהיום נראים לנו ברורים/ כולנו רוצים את טובת המין האנושי – נועד לציין אמתות מוסכמות וליצור הזדהות של הקוראים עם דברי הכותב.
- **גוף שני** – תארו לעצמכם חוקר... / אבל שאלו את עשרות מושתלי הלב/ אל תחשבו כי – הכותב פונה ישירות לנמען ויוצר דיאלוג מדומה, ובכך הוא גורם לו לחוש מעורבות רבה.
- **לשון המעטה, ביטויי ספק והסתייגות** – אבל נראה לי כי.../ עלולה לפגוע ב... / לא כדאי להיגרר – תפקיד הביטויים הוא להימנע מהכללות ואמירות נחרצות ולנסח זהיר ומתון.
- **חזרות** – על מילים (מילים נרדפות) או על מבנים תחביריים: קטן ושולי/ אכזרי, לא שפוי חוסר כל סיכוי – הבלטת המסר על ידי הדגשתו אופיינית לכתיבת שכנוע.
- **הגזמה** – כדור הוויטמין הפשוט ביותר/ עשרות אלפי האנשים מושתלי הלב – בולטות של האמירה המוחלטת, הקיצונית, שמטרתה לעורר את רגשות הקורא ולגרום לו לתמוך בעמדת הכותב.
- **שימוש בשמות תואר/ מילים בעלות קונוטציה** – מחאה ציבורית עזה / כשלעצמה היא חשובה/ קטן ושולי/ אנשים אכזריים – שימוש זה מבליט את דעת הכותב ומעורר רגשות אצל הקורא וכל הכותב משכנע בצדקת דבריו.

הבעה (30)

יש להביע עמדה מנומקת על הטענה שגם בעלי חיים יש רגשות, ולכן אין להשתמש בהם לשעשוע, להנאה או לצרכים אחרים של האדם באופן שגורם להם סבל, ולעמוד על ההשלכות שיש לטענה זו על שימוש האדם בבעלי החיים.

4

יש להביע עמדה מנומקת על הטענה כי הערכת עבודתו של התלמיד באמצעות תיק עבודות עדיפה מדרך ההערכה המקובלת באמצעות בחינת הבגרות.

5

החיבור נבדק על ידי התייחסות לתבחינים הבאים: בולטות מטרת הכתיבה (שכנוע) ומודעות לידע קודם של הנמענים; הצגת עמדה ברורה; קיום מהלך טיעון על רכיביו; מידת ביסוס הטענה והתייחסות לטענות נגד; פרופורציות בין רכיבי התוכן; רלוונטיות; לכידות וקישוריות; פתיח וסגור; מבע; תקינות לשונית.

<p style="text-align: center;">תחביר (3 שאלות - כל שאלה 8 נקודות)</p> <p>א. (1) לעתים – בבעלי חיים- מורכב / לאחרונה – בבעלי חיים- פשוט / לפי הצעה זו – לשם – פשוט</p> <p>(2) המרה למשפט מורכב של אחד המשפטים הלא מורכבים</p> <p>- הצעה שהונחה לאחרונה על שולחן הכנסת עוסקת בתיקון חוק הניסויים בבעלי חיים.</p> <p>- הוצע שמוסדות המחקר ישחררו את בעלי החיים לאחר שנתיים מיום הגעתם לשם.</p> <p>- לפי ההצעה, ישחררו מוסדות המחקר את בעלי החיים שנתיים לאחר שהגיעו לשם.</p> <p>(3) התפקיד התחבירי של הצירוף "בעלי חיים" לוואי / (2) מושא</p> <p>ב. תיקון שתי שגיאות תקינות</p> <p>- את כמות ואת מצוקת החיות – את כמות החיות ואת מצוקתן</p> <p>- ניסויים...שבזכותן ל – ניסויים...שבזכותם</p> <p>- הנועדו – שנועדו</p> <p>- אחת הדרישות...הוא – אחת הדרישות...היא</p>	<p style="text-align: center;">פרק ב</p> <p style="text-align: center;">6</p>
<p>א. סיווג : משפט I – מורכב / משפט II – איחוי</p> <p>ב. חלק תחבירי - (1) לוואי / (2) נושא</p> <p>ג. (1) העתקת החלקים המחוברים ע"י ו' החיבור:</p> <p>משפט I – "(כ) שיעור המתנגדים...ושולי" ו"(כז) פעילות נמרצת...הרפואה"</p> <p>משפט II – "לא כל הניסויים...מידית" ו "(אולם) גם צבירת ידע...חשובה"</p> <p>(2) התפקיד התחבירי של המילים "קטן ושולי" – נשוא</p>	<p style="text-align: center;">7</p>
<p>א. משפט ייחוד</p> <p>(1) סוג תחבירי – מורכב</p> <p>(2) חלק הייחוד – ניסויים בבעלי חיים ; תפקידו התחבירי – מושא</p> <p>(3) המרה - אנשים רבים מתנגדים לניסויים בבע"ח בגלל הסבל שנגרם לחיות.</p> <p>ב. תפקיד תחבירי – הסגר ; תפקיד רטורי – להוסיף מעין הערה צדדית של הכותב, במקרה זה ציון העובדה שרבים תומכים בנאמר במשפט - לחיזוק הנאמר ולשכנוע</p>	<p style="text-align: center;">8</p>
<p>א. שאלה על הקשר הלוגי בין המשפטים – (3) הכללה ופירוט</p> <p>ב. המרת הנקודה : / - / כלומר / זאת אומרת/ דהיינו/ הווה אומר</p> <p>ג. העתקת פסוקית אחת וציון התפקיד התחבירי שלה – אפשרויות:</p> <p>- על מי שמבקש לערוך ניסויים בבעלי חיים – פסוקית לוואי</p> <p>- שהניסוי מיועד להשגת מטרה חשובה כל כך... יצורים חיים – פסוקית מושא</p> <p>- שתצדיק סבל והרג של יצורים חיים – פסוקית לוואי</p> <p>- שיש סיכוי ממשי...הזו – פסוקית מושא</p> <p>- שהוא יצליח להשיג את המטרה הזו – פסוקית לוואי</p> <p>ד. משפט שני ושלישי כמשפט אחד -</p> <p>הוא צריך לשכנע שהניסוי מיועד להשגת מטרה חשובה כל כך (שתצדיק סבל והרג של יצורים חיים), ושיש סיכוי ממשי שהוא יצליח להשיג את המטרה הזו.</p>	<p style="text-align: center;">9</p>
<p>א. (1) החלק הכולל – תיאור</p> <p>(2) חלק כולל אחד בתפקיד תחבירי אחר וציון תפקידו התחבירי</p> <p>במקומות עבודה ובכבישים – לוואי/ רעילים ומסרטנים – לוואי/ בהרגלי חיים ובתזונה – לוואי</p> <p>(3) המרה על ידי הוספת ביטוי מכליל תמורה מפרטת</p> <p>אנחנו יכולים...על ידי נקיטת הפעולות האלה :.../ אנחנו יכולים... : ...</p> <p>ב. המילה "אין" היא נשוא: במשפט 1</p>	<p style="text-align: center;">10</p>

<p align="center"><u>מערכת הצורות</u></p>	
<p>א. (1) – בניין – שכיבה, תרד (2) – גזרה – הרצאות, ניסויים / ייערכו, שכיבה (3) – משמעות בניין – ייערכו, הונחה (וגם: הרצאות, שכיבה/ הרצאות, ניסויים/ תרד, הרצאות/ תרד, שכיבה/ ניסויים, תרד/ ניסויים, שכיבה) ב. מוצא – י-צ-א פועל מאותו שורש למשל: יצאתי, הוציא, יצא ממצאים – מ-צ-א פועל מאותו שורש למשל: מצאתי, מתמצאת, נמצאה מצע – י-צ-ע פועל מאותו שורש למשל: הציעה, הוצעה, הצענו</p>	<p align="center">11</p>
<p>א. (1) הצורות הנכונות: 1,4,5 (2) הפיקו: פ-ו-ק, הפעיל מגיש: נ-ג-ש, הפעיל מניבים: נ-ו-ב, הפעיל ב. (1) לצפות: צ-פ-ה, קל לצפות: צ-פ-ה, פיעל (2) הבדל במשמעות: להביט/ להסתכל/ לחזות לעומת לחכות/ לקוות/ לכסות/ למרוח על</p>	<p align="center">12</p>
<p>א. (1) ארבעה פעלים סבילים מהמאמרים וציון הבניין שלהם מתקבל-התפעל/ הונחה-הופעל/ יחויבו-פועל/ נראה-נפעל/ חשובה-קל/ נערכו-נפעל/ נראים-נפעל/ הובנו-הופעל/ נדרשים-נפעל. (2) הסבר לשימוש בסביל: צורת הסביל מאפשרת לכותבים לטשטש את מבצע הפעולה ולהבליט את הפעולה עצמה. ב. שאלו (עבר) לעומת שאלו (ציווי) שונות ב: זמן וגוף ג. (1) להצדיק: צ-ד-ק, הפעיל (2) התפעל מאותו שורש: מצטדק; הופעל מאותו שורש: מוצדק (3) דוגמה לשיבוץ הצטדק במשפט: עקב גל הפיטורין המנכ"ל מצטדק לפני העובדים.</p>	<p align="center">13</p>
<p>א. (1) מ' חלק מהשורש: מחאה, מזעור (2) שורש האחרים: מחקר-ח-ק-ר / מקרה-ק-ר-ה / מחלות-ח-ל-ה/ מוקשים-י-ק-ש/ (3) שורש תנייני: מזעור, ז-ע-ר ב. (1) משמעות משותפת לשמות: מקומות (2) יוצא דופן בתצורה: מועדון נימוק: בסיס וצורן. האחרים שורש ומשקל (מסורגת)</p>	<p align="center">14</p>
<p>א. מסתיימת בצורן גזירה: בריאות משמעותו: מילים מופשטות ב. שתי נקודות דמיון למילים חדשות וחדשניות: . תשובות אפשריות: מאותו שורש/ שמות תואר/ מאותו מין/ נקבה/ מסתיימות בצורן נטייה/ מסתיימות בצורן רבות/ מסתיימות בצורן נקבה רבות/ מאותו מספר ג. (1) דרך התצורה של נסיין: שורש ומשקל / תצורה מסורגת (2) מילה נוספת מאותה דרך תצורה (שורש ומשקל) אפשרויות רבות ד. (1) המשותף למילים: שמות תואר (2) יוצא דופן: אינטלקטואלי נימוק: בסיס לועזי</p>	<p align="center">15</p>